



## **Budsjetthøring i Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen**

tirsdag 25. oktober 2011

# MFOs merknader til budsjettforslaget fra Kunnskapsdepartementet

## Kap. 225, 226, 260, 281 og 2410

### Grunnopløringa

#### Musikk- og kulturskolene

I kapitlene 225 og 226 foreslår Regjeringen 10 mill. kroner til tilskudd til utvikling av musikk- og kulturskoler og 40 mill. kroner til stimuleringstilskudd for kulturskoler. Det første er en indeksregulert videreføring av tilsvarende tilskudd tidligere år. Det andre er en uregulert videreføring av et tilskudd som ble innført i 2010 og videreført i 2011.

Dette harmonerer særdeles dårlig med at regjeringspartiene både i Kulturløftet I og i Kulturløftet II har pekt på kulturskolene som et av de viktigste kultur- og utdanningspolitiske satsingsområdene. Daværende statsråd Bård Vegar Solhjell uttalte i 2009 følgende: - *Vi øker den direkte støtten til kulturskolen og setter i gang forsøk mellom kulturskolen og SFO for bedre samarbeid. Det blir starten på kulturskoleløftet som skal gi alle barn og unge som ønsker det et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris.*

Vi har for øvrig registrert at opposisjonen har uttrykt støtte til kulturskolene. Blant annet har stortingsrepresentantene Øyvind Håbrekke, Dagrun Eriksen, Knut Arild Hareide og Geir Jørgen Bekkevold bedt Regjeringen fremme forslag om en forpliktende opptrappingsplan.

#### Kulturskoleutvalgets forslag

Kulturskoleutvalget leverte sin innstilling til departementet i september i 2010. Utvalget beskriver hva som skal til for å skape en bedre kulturskole, og ikke minst hva som skal til for å bedre samspillet mellom kulturskolen, grunnskolen og SFO. De fleste tiltakene koster penger, og det er vanskelig å se at de kan gjennomføres uten statlige bidrag.

MFO fant det i fjor sterkt beklagelig at departementet - i det første året utvalgets forslag kunne settes ut i livet - ikke økte rammen for stimuleringstilskuddet. Vi pekte på at det reelle behovet for slike tilskudd var minst det dobbelte av den foreslåtte rammen, og at departementet var i ferd med å gi seg begrensede muligheter til å føre en offensiv kulturskolepolitikk mens kulturskoleutvalgets forslag ennå var nye og ferske.

Dessverre ser vi ingen oppfølging av tidligere løfter når Regjeringen i dette budsjettet nok en gang viderefører beløpet på 40 mill. kroner til tilskudd til kulturskolene uten så mye som vanlig indeksregulering. Skal dagens regjering nå sitt mål om at alle barn som ønsker det, skal få et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris innen 2014, burde dette tilskuddet vært nærmere 80 mill. kroner allerede i 2011, og blitt økt til 120 mill. i 2012.

MFO vil be komiteen vurdere disse prioriteringene, og ikke minst det videre arbeidet med kulturskoleutvalgets forslag. Et av disse er også et sterkere nasjonalt regelverk som i forskrifts form stiller opp krav til omfang og faglig innhold, og som setter en øvre grense for brukernes egenbetaling for elevplassene. Et annet er gjeninnføring av øremerket statlig driftstilskudd til kulturskolene.

#### Valgfag

Regjeringen foreslår å bevilge 66,8 millioner kroner til innføring av valgfag på ungdomstrinnet, jf Meld. St. 22 (2010-2011) Motivasjon - Mestring - Muligheter.

MFO har tidligere uttrykt støtte til mye i denne satsingen. Den vil blant annet gjøre det enklere for elever som ønsker en faglig fordypning i de estetiske fagene. Den vil også kunne gjøre hverdagen enklere for lærere i kulturskolen, for elevene i kulturskolen og for samarbeidet mellom kulturskolen og skoleverket for øvrig. Slike grep var viktige anbefalinger i Kulturskoleutvalgets rapport.

MFO er derfor tilfreds med Regjeringens budsjettforslag til dette formålet.

## Kompetanse for kvalitet

Regjeringen ønsker å videreføre strategien Kompetanse for kvalitet. Strategien handler om videreutdanning for å styrke den faglige, fagdidaktiske og pedagogiske kompetansen til lærere i grunnskolen og videregående opplæring. Omtrent 4 000 lærere har søkt om å få delta i dette tilbudet studieåret 2011-12, men dessverre har skoleeierne godkjent bare 1 530 av søknadene. Det har også vist seg at lærere som søker videreutdanning innenfor de estetiske fagene, i svært liten grad blir prioritert.

MFO finner dette meget beklagelig, spesielt siden sentrale myndigheter har pekt på nettopp de praktisk-estetiske fagene som et av de viktigste områdene i denne perioden.

## Nasjonale sentre i grunnopplæringa

Det er åtte nasjonale sentre i grunnopplæringa, og departementet legger nå opp til at disse skal videreføres på permanent basis.

Dette er etter MFOs syn en god løsning. Disse sentrene, og miljøene som samarbeider med dem, trenger forutsigbarhet i sitt arbeid. MFO vil særlig peke på verdiene i det arbeidet som gjøres av Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringa.

## Høyere utdanning

Et av MFOs mål er en helhetlig musikk- og kunstutdannelse med høy faglig standard og stor bredde. Vi tillater oss å tro at både Stortinget og Regjeringen kan være enige i en slik målsetting. For å nå målet er det etter vår oppfatning imidlertid nødvendig med en vesentlig større satsning på kunst- og kulturfagene i høyere utdanning enn det vi hittil har sett, forslaget til statsbudsjett for 2012 inkludert.

I forslaget beskriver departementet revisjonen av den nasjonale målstrukturen for universitetene og høyskolene, hvor institusjonene selv gis vesentlig større handlingsrom for å tilpasse mål- og resultatstyringen etter sin egenart og strategi.

MFO støtter denne omleggingen, men vi vil samtidig påpeke at faren for at kombinasjonen av lav basisfinansiering og stor grad av resultatbasert finansiering kan dreie institusjonenes prioriteringer i en uønsket retning. Gode musikk- eller kunstutdanninger er både langvarige og ressurskrevende, men gir ikke resultatbasert uttelling før studiene er fullført. For å gjøre det nye handlingsrommet reelt og for å øke kvaliteten i utdanningen er det etter MFOs oppfatning nødvendig både å styrke basisfinansieringen av institusjonene og å innføre fullfinansiering av studieplasser fra første dag.

MFO er tilfreds med at stipendprogrammene for kunstnerisk utviklingsarbeid nå vil gi uttelling på linje med ordinære doktorgrader, og vi er glade for at bevilgningen til det nasjonale prosjektprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid samtidig blir økt til 6 mill. kroner. Etter vårt skjønn burde imidlertid også talentutviklingsprogrammene ved Norges musikkhøgskole og Barratt Due Musikk institutt vært styrket i budsjettet for 2012.

## Utdanningsfinansiering

Den statlige utdanningsfinansieringen er et særdeles viktig utdannings- og utjevningsspolitisk virkemiddel. Det gjelder selvsagt også for kunst- og kulturfaglig utdanning.

Dessverre legger Regjeringen heller ikke i dette budsjettforslaget opp til en høyst påkrevet forbedring av studiestøtten. Det betyr at de fleste studenter må arbeide ved siden av studiene for å dekke normale utgifter til livsopphold, og målet om flere heltidsstudenter er fortsatt like langt unna som det har vært.

Et annet problem er at støtten utbetales over 10 måneder, med siste utbetaling 15. mai. Dette skaper ofte et urimelig press på studentenes økonomi i den viktige eksamensperioden på våren og forsommeren.

For instrumentalstudenter i musikk er det i tillegg en betydelig ulempe at det ikke gis støtte til instrumentkjøp. Alt for mange studenter blir derfor avhengig av egen eller foreldrenes økonomi for å skaffe seg helt nødvendig studieverktøy.

# MFOs merknader til budsjettforslaget fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet Kap. 1590

## Kirken

For MFOs medlemmer i kirkelig sektor og for deres arbeidsvilkår er det først og fremst den kommunale økonomien som er avgjørende. De kirkelige fellesrådene får mesteparten av sine driftsmidler gjennom kommunale budsjettvedtak. Men det er vesentlige elementer i den statlige budsjettpolitikken som også har store konsekvenser for arbeidet i kirkene. Og som helhet peker forslaget til statsbudsjett dessverre i retningen av et magert år.

Mens Kirkens kulturmelding "Kunsten å være kirke" (2005), og kirkens visjonsdokument for perioden 2009-2014 beskriver en offensiv satsing innenfor ulike kunstarter i kirken, frykter MFO at statsbudsjettet i stedet vil bremse utviklingen.

## Det kirkemusikalske arbeidet

Av proposisjonen (side 151) går det fram at det ble gjennomført nær 11 500 konserter og andre kulturarrangementer med 1,3 millioner besøkende i norske kirker i 2010. Dette viser at det er både behov for den vedtatte kultursatsingen og vilje til å gjennomføre den. Likevel strever de lokale arrangørene med å finansiere aktivitetene. Den tidligere tilskuddsordningen under Norsk kulturråd er fjernet, og mange kommuner har fortsatt ikke egne midler til å støtte de lokale konserttiltakene.

I budsjettforslaget er det øremerket drøyt nær 120 mill. kroner til diakoni, undervisning og kirkemusikk. Målet er å stimulere til innsats innen kirkelig undervisning og diakoni. Den øremerkete rammen er prisjustert i forhold til budsjettet for 2011 og minst 1 mill. kroner av rammen skal bidra til å styrke arbeidet ved landets 12 domkirker. Denne avsetningen er imidlertid langt fra prisjustert, og har stått uregulert siden den ble innført i 1996 (!). Beløpet utgjør mindre enn 100 000 kroner i gjennomsnitt til hver domkirke, og avsetningen bør økes vesentlig for å gi det kirkemusikalske arbeidet i domkirkene en nødvendig andel av de statlige stimuleringsmidlene.

Videre er det under postene 73 og 74 satt av hhv 3 og 1 mill. kroner til den kirkelige og musikalske virksomheten ved Nidaros og Oslo domkirker. Disse postene har nå ikke vært prisjustert siden 2003, og tilskuddene dekker langt fra behovet for støtte til de særskilte aktivitetene ved disse to domkirkene.

MFO vil minne om at alle domkirkene har en særstilling som kirkemusikalske kraftsentra med store ringvirkninger. For å kunne fylle denne funksjonen må de ha både forutsigbare og gode økonomiske rammer. MFO vil på bakgrunn av dette derfor på nytt ta til orde for å øremerke større statlige tilskudd til videre kirkekulturell satsing. Midlene kan forvaltes på bispedømmenivå.

## Kirkebyggene

Kirkebyggene er en viktig del av arbeidsplassene for våre medlemmer. Til tross for en betydelig innsats både fra staten og fra kommunene de siste årene, er det fortsatt mange bygg som er i dårlig forfatning. Dette er uheldig både for brukerne og for arbeidsmiljøet for de ansatte.

MFO er derfor svært overrasket over at det ikke er foreslått en ny investeringsramme for rentekompensasjonsordningen for 2012. Det kan godt være at ordningen ikke fungerer godt nok for de minst bemidlede kommunene og fellesrådene, men i så fall bør det finnes andre modeller for statlig støtte til høyst påkrevet istandsetting og vedlikehold av kirkebyggene.